

Raport indywidualny z wizyty studyjnej Nr 15,06
w Jarfalla (Szwecja), w dniach 23-28.10.2005

Tematem wizyty była praca dyrektorów szkół i ich pozycja w systemie oświaty Szwecji
Uczestnikami grupy byli dyrektorzy i inspektorzy oświaty z 12 krajów:

MARIA KORNFELD	AUSTRIA	dyrektor szkoły średniej we Wiedniu
ANTOANETA EVDOKIMOVA	BULGARIA	dyrektor szkoły średniej w Vidin
ZDENEK BOTEK	CZECH REPUBLIC	dyrektor szkoły średniej w Hluk
HERIBERT BECKER	GERMANY	dyrektor szkoły średniej w Neuberg
BERNHARD GILLES	GERMANY	inspektor szkolny w Speyer
CATALINA MANRIQUE SALA	SPAIN	dyrektor szkoły średniej w Barcelonie
ANNE WOOD	UNITED KINGDOM	dyrektor szkoły podstawowej w Aberdeen
AIKATERINI SOUSAMIDOU	GREECE	wizytator z Salonik
JOS VAN ELDEREN	THE NETHERLANDS	wizytator z De Meern
MARIAN KAZMIERCZAK	POLAND	dyrektor liceum w Kamienicy Polskiej
ALEKSANDRA BURA	POLAND	dyrektor liceum w Ływcu
RUI CORREIA	PORTUGAL	dyrektor szkoły podstawowej w Coto
FLORENTINA GASPAR	ROMANIA	dyrektor szkoły podstawowej w Bukareszcie
ISRAFIL GÜLSÜN	TURKEY	dyrektor liceum w G.O.P.

Pierwsze spotkanie organizatorki z członkami grupy odbyło się w hotelu w niedzielę o godzinie 18.00, kiedy to wszyscy obecni otrzymali materiały promocyjne Gminy Jarfalla, plan Sztokholmu i plan tygodnia. Ponieważ wraz z kolegami z Ływca przyjechalibyśmy do hotelu około godziny 21.00 nie mogliśmy uczestniczyć w tym spotkaniu i odebraliśmy przygotowane dla nas materiały na recepcji.

W poniedziałek, w budynku gminy oficjalnie powitała wszystkich Christina Eggergarth, organizatorka wizyty studyjnej. Następnie przedstawiciele władz lokalnych zapoznali nas z organizacją gminy, budżetem, organizacją urzędu i schematem zarządzania gminą. Ważnym dla nas tematem była organizacja szkolnictwa od poziomu przedszkolnego do szkoły średniej na terenie Gminy Jarfalla. Omawiana też była ocena pracy szkół i występujące tam problemy. Jeden z nich, dotyczący asymilacji imigrantów w szkołach przedstawiła rada gminy, pochodziła z Chile.

Podczas lunchu wspólnego z dyrektorami szkół z terenu Gminy Jarfalla, każdy z gospodarzy i gości miał okazję do przedstawienia siebie i swojej szkoły.

We wtorek podczas spotkania wszystkich uczestników wymienialiśmy informacje na temat swoich systemów edukacji, zapoznaliśmy się z formami nadzoru nad szkołami oraz systemem doskonalenia zawodowego nauczycieli i dyrektorów. Dowiedzieliśmy się, że aby być dyrektorem szkoły nie trzeba być nauczycielem lecz trzeba przejść specjalistyczne szkolenie w zakresie prowadzenia szkół.

W środę i czwartek towarzyszyliśmy w codziennej pracy dyrektorom szkół, do których zostaliśmy przydzieleni zgodnie z wcześniejszym wyborem poziomu. Miałem możliwość obserwowania pracy dwóch gimnazjów: w Barkarby i Kalltorpskolan. Ponieważ w każdej ze szkół pracował nauczyciel pochodzący z Polski miałem okazję do wnikliwego poznania systemu nauczania w tych szkołach. Moją uwagę zwróciły:

- duży stopień autonomii dyrektora szkoły i jego powoływanie na czas nieokreślony
- bardzo przyjazne relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami
- partnerskie relacje pomiędzy dyrektorem i nauczycielami i pracownikami szkoły
- współpraca nauczycieli w procesie dydaktycznym i wychowawczym

- wype3nianie arkuszy informacyjnych o uczniu przez wszystkich nauczycieli, z którymi ma on zajêcia i comiesiêczne spotkania wychowawcy z rodzicem i uczniem maj¹ ce na celu omówienie jego postêpów w nauce i zachowania czy nieobecnoœci w szkole
- brak moŹliwoœci pozostawienia ucznia na drugi rok w tej samej klasie
- 45 godz. etatu nauczyciela w tym: 35 godzin pracy nauczyciela w szkole z czego 17,25 godz. pracy dydaktycznej plus 10 godz. na przygotowanie do zajêæw domu
- bardzo dobre wyposaŹenie warsztatu pracy nauczycieli w szkole: w³asne stanowiska pracy, zestaw komputerów z internetem, k¹cik wypoczynkowy, doskonale wyposaŹona kuchnia, kserokopiarki, bindownice, foliarki, materia³y do pisania – wszystko do dyspozycji bezp³atnie
- bezp³atne posi³ki dla wszystkich uczniów a dla nauczycieli i pracowników za symboliczn¹ op³ata 10 SEK tj. ok. 4z³.
- bardzo dobre wyposaŹenie szkó³ w sprzêt podstawowy i pomoce dydaktyczne w pracowniach przedmiotowych
- specjalnie wydzielone, w budynku szko³y, miejsca odpoczynku i spêdzania czasu wolnego dla uczniów funkcjonuj¹ce w czasie zajêæ szkolnych i po szkole do godz. 22.00. Uczniowie maj¹ tam do dyspozycji bufet (bez hot-dogów i hamburgerów uznawanych tu za niezdrowe dla uczniów), sto³y do tenisa, bilard, salê dyskotekow¹ ze sprzêtem nag³acniaj¹cym, mog¹ braæudzia³ w zajêciach kó³ zainteresowañ
- budynki szkó³ w dobrym stanie i utrzymane w czystoœci choæ wystêpuje równieŹ zjawisko wandalizmu ze strony uczniów

MoŹliwoœæ zapoznania siê z funkcjonowaniem szko³y szwedzkiej da³o mi okazjê do refleksji nad naszym systemem edukacji i porównania z modelem szko³y polskiej. Rozwi¹zania opisane powyŹej s¹ proste i bardzo praktyczne. Wiele z tych rozwi¹zañ jest efektem w³aciwych œrodków przeznaczonych na oœwiatê w Szwecji lecz niektóre z nich moŹna by przenieœæ do systemu polskiego, co bêdê siê stara³ wprowadzaæ w swojej szkole. Arkusze informacyjne o uczniach oraz zasady kontaktu z rodzicami moŹna z pewnoœci¹ wykorzystawaæ w naszej szkole. Chcia³bym równieŹ przenieœæ do naszego systemu model pracy nauczycieli i ich wymiar obowi¹zkowego czasu pracy w szkole co zdecydowanie poprawi³oby efekty pracy szko³y. Do tego potrzebne s¹ jednak zmiany legislacyjne i koniecznoœæ stworzenia odpowiedniego zaplecza w kaŹdej szkole. Bardzo przydatne i poŹyteczne by³oby stworzenie przy szko³ach polskich, szczególnie w ma³ych miejscowoœciach, miejsc do odpoczynku i spêdzania czasu wolnego, gdzie m³odzieŹ mog³aby rozwijaæ swoje zainteresowania czy tylko przebywaæ w miejscach bezpiecznych od zagroŹeñ cywilizacyjnych. Wymaga to jednak znacznych nak³adów finansowych.

Kontakt z kolegami po fachu z kilkunastu krajów da³ mi równieŹ moŹliwoœæ nie tylko wymiany doœwiadczeñ lecz równieŹ do rozmów o wspó³pracy naszych szkó³ w przysz³oœci w ramach europejskich programów edukacyjnych Socrates. Wstêpnie uzgodniono z koleŹank¹ z Barcelony wspólny projekt jêzykowy na rok szkolny 2006/2007. Na temat wymiany uczniów rozmawia³em równieŹ z koleg¹ ze szko³y szwedzkiej, w której przebywa³em podczas wizyty indywidualnej. Na temat kontaktów dla szkó³ z mojej okolicy rozmawia³em z dyrektorami szkó³ szwedzkich i wchodzi³ych w sk³ad grupy. Do dalszych kontaktów, wymiany pogl¹dów i informacji pomocna bêdzie strona www.educlique.org/jarfalla opracowana przez kolegê z Portugalii.

Swoje doœwiadczenia bêdê przekazywa³ gronu pedagogicznemu podczas posiedzeñ rady pedagogicznej i na bieŹ¹co w czasie pracy, kolegom dyrektorom z powiatu i regionu przy okazji spotkañ tematycznych. Byæ moŹe napiszemy z koleŹank¹ o doœwiadczeniach z wizyty do Magazynu Szkolnego wychodz¹cego w Województwie Œ¹skim.

Marian KaŹmierczak